

KRALJEVINA JUGOSLAVIJA

UPRAVA ZA ZAŠTITU

Klasa 54 (3)

INDUSTRIJSKE SVOJINE

Izdan 1. Jula 1931.

PATENTNI SPIS BR. 8081

E.O. Munktell, Stockholm, Švedska.

Postupak za izradu materija, koje zamenjuju lan i pamuk.

Prijava od 31. decembra 1929.

Važi od 1. oktobra 1930.

Pronalazak se odnosi na postupak za izradu materija koje zamenjuju lan i pamuk u vidu rubaca, peškira, povoja, astalskih čaršava, ubrusa, posteljnih čaršava, zavesa ili sličnih fabrikata koji se potpuno ili delimično sastoje iz nabrane ili nenabrane celulozne vate ili Yoshino-hartije (naziv za svilastu japansku hartiju, koja se upotrebljava za ubruse) ili pak iz obe ove materije. Rezultat izrade sadrži celuloznu vatu u vidu slojeva, koja se može sastojati iz jednog ili više slojeva; dalji slojevi ili listovi u produktu mogu biti obrazovani iz drugog materijala na pr. iz meke i čvrste nabrane ili nenabrane hartije ili hartije koja je slična celuloznoj vati ili celulozne vate i gore pomenutih materija potpuno ili delimično sa dobrom sposobnošću za upijanje, dovoljnom i mekošću.

Prema pronalasku može produkt biti izrađivan u sledećem. Jedan ili više naslaganih listova ili slojeva celulozne vate stavlja se po volji zajedno sa jednom ili više listova drugih mekih materija, kao meke i čvrste hartije ili hartije koja je slična celuloznoj vati da prođe kroz napravu za škropljenje gde se pomoću prskanja, prevlačenja ili presovanja, na pr. pomoću metalnih valjaka, impregnišu izvesnim rastvorom, ili pak potapanjem u izvesnu tečnost, da bi se sirovina učinila jačom i otpornijom. Impregnisanje se vrši prvenstveno pomoću naprava, koje sredstvo za impregnisanje nanose u fino izdelfanom obliku na pr. obrazovanjem magle pomoću štrcaljki, slavina

prskalica na pr. po principu sa takozvanim Duco-lakovanje (prskanje pomoću vazdušnih mehurića). Posle toga se materijal odašilje kroz valjke, koji sabijaju slojeve. Ovi valjci mogu biti rapavi ili gofrirani (izbrazdani radi utiskivanje raznih šara) da bi se slojevi vate snabdeli izgledom (šarama). Dalje može doći u primenu ravno presovanje da bi se izgled (šare) po želji više ili manje izbrisao.

Gornja površina može biti izravnata a da se pri tome šare ne iskvaru.

Jedan list kao i jedan sloj može biti impregnisan po jednoj površini od obeju strana ili pak kroz ceo sloj, zatim presovan i gofriran.

Impregnisanje je proces koji po obrazovanju trake od celulozne vate biva preduzet za razliku od tutkalisanja, koje se vrši u holenderima pre obrazovanja trake. Sloj koji se impregniše može se sastojati iz sasvim neutralisane ili tutkalisanе celulozne vate ili iz slojeva kako netutkalisanih tako i tutkalisanih od celulozne vate. Netutkalisana celulozna vata upija veoma i više upija nego li u holenderu tutkalisana celulozna vata, ali ova druga (poslednja) je mnogo otpornija pri doznije preduzetom impregnisanju od netutkalisane celulozne vate.

Gofriranje može biti preduzeto i po presovanju slojeva, pri tome može materijal proći kroz presu za šare da bi dobio bolji izgled i zatim kroz drugu presu. Najzad

se materijal seče u podesnu veličinu prema nameravanom cilju.

Po impregnisanju može materijal, pre ili posle presovanja da se pusti preko cilindra za sušenje, koji su uobičajeni u fabrikaciji hartije. Mašina za impregnisanje može se sastojiti poglavito iz sledećih delova: Prvo iz naprave za odmotavanje valjaka sa valom, zatim iz naprave za škropljenje sa prskalicama ili valjcima, zatim iz sprovodnog filca ili filca za sušenje, koji prenosi materijal ka cilindru za sušenje. Ovih cilindra za sušenje može biti i više i eventualno mogu biti prevučeni sa prevlakom tekstilne tkanine da bi se sprečilo prijanjanje vate za cilindre. Posle ovoga dolazi naprava za presovanje pomoću usisavanja ili kalander za gofriranje, gde se traka iz vate presuje i dobija šare i zatim ide na jedan ili više cilindra za sušenje sa filcevima, između kojih se traka dalje suši i slabo presuje da bi se postigla ravnija i mekša površina. Ako treba da se prethodno vrši gofriranje i impregnisanje, to se mašina za gofriranje ili presa za šare postavlja između naprave za odmotavanje i za škropljenje.

Za pojačanje materijala može jedan ili više listova od tekstilne tkanine ili obične vate na pr. pamučne vate ili oboje zajedno biti umetnuto ili odozgo postavljeno.

Površina može biti prevučena pastom iz nitroceluloze, acetoceluloze, želatina, tutkala ili tome sl. Može se takođe preduzeti postupanje površine pomoću rastvora parafina, parafinskog ulja ili voska, pri čemu proizvod dobija voštanu površinu.

Kao tečnost za impregnisanje za postupanje slojeva ili listova pre presovanja može se upotrebiti mešavina vode, skroba, boraska, japanskog voska, želatina, sumporne kiseline i azbestina. Takođe je korisno da se upotrebe rastvori nitroceluloze, želatina, tutkala, kolofonijuma, kazeina, kojima se, ako je potrebno, mogu dodati materije za stvrdnjavanje kao formaldehid ili sredstvo za umekšavanje kao glicerol.

Radi impregnisanja slojeva celulozne vate ili drugih slojeva, koji se sadrže u produktu, koji dolaze u pitanje, pokazalo se kao veoma korisno da se upotrebe rastvori gume, kaučuka, gumeni sok ili druge koloidalne suspensije, emulsije ili rastvori gume ili kaučuka, sa kojima se po volji impregnišu površine ili skroz beli slojevi.

Da materijal u pitanju ne bi davao od sebe prašinu upotrebljuje se za izradu listova iz celulozne vate kao ishodni materijal kašasta masa iz celuloze, koja u holenderu biva obrađivana dotle dok ne bude potpuno ili delimično izjednačena („masna“) i sluzava. U produktu mogu svi slojevi biti

izvedeni iz takve mase ili pak samo jedan deo listova.

Produkt se može sastojati iz slojeva koji su podjednako tutkalisani ili impregnisani ili iz slojeva sa različitom jačinom tutkalisanja ili impregnisanja, ili iz slojeva koji su više ili manje tutkalisani ili impregnisani, i iz slojeva, koji su raznovrsno tutkalisani ili impregnisani eventualno zajedno sa jednim ili više netutkalisanih slojeva ili listova, pri čemu spoljni slojevi mogu biti podjednako ili različito jako tutkalisani ili impregnisani ili potpuno netutkalisani ili neimpregnisani. Dakle mogu složeni i presovani slojevi biti različito impregnisani ili po slaganju različito postupani, izvesni slojevi se jako impregnišu tako, da su otporni prema vlazi i drugom kvaru, dok se ostali slojevi, radi poslizanja željene mekosti i sposobnosti za upijanje ne impregnišu ili se manje impregnišu ako je potrebno samo pomoću kolofonijuma u holenderima. Impregnisanje jednog sloja može i tako biti izvedeno, da tvrdina bude postepeno ili po stupnjima sve manja od jedne strane ka drugoj. Listovi u produktu mogu svi ili samo delimično biti tutkalisani kolofonijumom u holenderima ili pak biti tutkalisani na drugi način pre obrazovanja trake. Svi slojevi ili pak samo izvesni mogu biti impregnisani samo jednom stranom ili se pak traka može sastojati iz više slojeva ili da sadrži slojeve koji su impregnisani samo po jednoj strani. Ako postoje slojevi sa različito jakim impregnisanjem, tada mogu slojevi koji leže na površini biti ili različiti ili biti oba jedne ili druge vrste.

Impregnisanje listova može se izvršiti pre slaganja, ali se može tečnost za impregnisanje naneti po površini i kad budu složeni i presovani.

Slojevi, koji ulaze u produkt, mogu svi, jedan deo ili pojedini biti gofrirani pre slaganja i presovanja, svaki za sebe t. j. mogu svaki za sebe biti gofrirani, impregnisani i sušeni i posle toga ujedinjeni, presovani i gofrirani u gotov produkt, i ne gofrirani slojevi mogu biti zajedno presovani sa gofriranim slojevima.

Od površinskih slojeva mogu dakle jedan ili oba biti gofrirani pre, istovremeno ili posle impregnisanja njihovog. U produktu mogu i susedni slojevi biti podjednako ili različito jako natutkalisani ili impregnisani.

Dalje poboljšanje produkata može biti time dobiveno, što uglovi ili ivice jednog ili više slojeva bivaju previjeni preko jednog ili više susednih slojeva, ili preko svih drugih slojeva čije slepljivanje biva izvedeno jedino pomoću presovanja. Isto može biti izvedeno kod slojeva sa više listova.

Patentni zahtevi:

1. Postupak za izradu materija, koje zameću lan i pamuk u vidu rubaca, povoja, ubrusa, stonih čaršava i sličnih produkata naznačen time, što se jedan ili više slojeva, koji se sastoje iz jednog ili više listova, celulozne vate ili Yoshino-hartije ili iz obojeg, eventualno zajedno sa jednim ili više slojeva meke hartije ili hartija sličnih celuloznoj vati, kao japanske hartije ili pak iz obe vrste, raznoliko više ili manje impregnišu sa podesnim rastvorima, eventualno u fino razdeljenom obliku, i tada se presuju tako, da produkt eventualno sadrži i jedan ili više slojeva ili listova sasvim netulkalisanog ili sasvim neimpregnisanog materijala između tulkalisanih ili impregnisanih slojeva.

2. Postupak po zahtevu 1 naznačena time, što se složeni listovi ili slojevi presuju pomoću išaranih valjaka.

3. Postupak po zahtevu 1—2 naznačen time, što se jedan ili više slojeva raznovrstno impregnisanog materijala od kojih se bar nekoliko sastoje iz celulozne vate, slazu gofriraju ili šaraju.

4. Postupak po zahtevu 1—3 naznačen time, što jedan ili više slojeva iz celulozne vate bivaju na jednoj ili obema stranama samo po površini ili skroz i skroz impregnisani i dalje prerađivani.

5. Postupak po zahtevu 1—4 naznačen time, što su jedan ili više ili svi listovi u slojevima gofrirani pojedince pre zajedničkog presovanja.

6. Postupak po zahtevu 1—5 naznačen time, što jedan ili više slojeva u produktu svaki za sebe biva gofriran i zatim impregnisan.

7. Postupak po zahtevu 1—6 naznačen time, što materijal u svima ili samo u nekim listovima ili slojevima biva u holenderu

tulkalisan pre obrazovanja trake od hartije (materijala).

8. Postupak po zahtevu 1—7 naznačen time, što su jedan ili više slojeva impregnisani sa rastvorima u fino izdeljenom obliku na pr. obrazovanjem magle, prskanjem ili pomoću štrcaljki prema principu za takozvano Duco-lakovanje (prskanje pomoću vazдушnih mehurića).

9. Postupak po zahtevu 1—8 naznačen time, što slojevi koji su pre presovanja tulkalisani (ili) impregnisani, bivaju upućeni preko jednog ili više cilindera za sušenje, koji su eventualno prevučeni sa tekstilnom tkaninom.

10. Postupak po zahtevu 1—9 naznačen time, što presovani slojevi ili listovi, prvenstveno po gofriranju bivaju upućeni na napravu za sušenje, na pr. na cilindar za sušenje.

11. Postupak po zahtevu 1—10 naznačen time, što se jedan ili više listova ili slojeva u prosjektu sastoje iz tekstilnog materijala kao lana i pamuka ili iz obične vate.

12. Postupak po zahtevu 1—11 naznačen time, što bar jedan od listova ili slojeva u produktu bivaju impregnisani sa rastvorima ili emulsijama gume, kaučuka, gumenog soka ili drugih koloidalnih suspensija gume ili kaučuka.

13. Postupak po zahtevu 1—12 naznačen time, što se kao ishodni materijal za listove iz celulozne vate upotrebljuje takva celuloza, koja je u holenderima potpuno ili delimično ujednačeno („masno“) izmlevana i sluzava, pri čemu se produkt potpuno ili delimično iz takvih slojeva sastoji.

14. Postupak po zahtevu 1—13 naznačen time, što ivice ili uglovi od barem jednog sloja ili lista bivaju previjene preko bar jednog susednog sloja ili lista usled čega se slojevi drže samo pomoću presovanja ivica.

